

Saksframlegg

Utv.saks nr	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret	14.12.2011

Høyre og Fremskrittspartiet legger også i år frem et felles forslag til budsjett for 2012 og Økonomiplan 2012 – 2015 for Nannestad kommune

Høyre og FrP har som utgangspunkt at kommunen skal ha en sunn økonomi og at kommunens tjenestetilbud skal være forutsigbart og stabilt over tid. Vi er samtidig klar over at Nannestad kommune fortsatt vil være i en vanskelig økonomisk situasjon i de nærmeste årene.

Driftsbudsjettet ligger ideelt sett noe for høyt

Rådmannen uttrykker at det løpende driftsnivået i Nannestad kommune ikke skal være basert på engangsmidler og at netto driftsresultat i løpet av planperioden 2012-2015 bør utgjøre nærmere 3 % av kommunens totale inntekter. Vi er enig i engangsmidler ikke bør benyttes og mener at netto driftsresultat minst bør ligge på 3 %. Dette vil i så fall bety at på sikt kan minst ca. 20 millioner kr pr. år settes av til dekning av investeringer, uforutsette hendelser eller tiltak av engangskarakter. Ideelt sett burde vi ha oppnådd dette allerede i budsjettet for 2012, men vi innser at 3 % i netto driftsresultat ikke er mulig på kort sikt med de realiteter vi i dag står overfor.

Høy lånegjeld

Nannestad kommune er dessverre fortsatt blant kommunene i Akershus med høyest lånegjeld, regnet både pr. innbygger og som andel av sum driftsinntekter. Ved rullering av økonomiplanen bør det tas høyde for at dagens lave rentenivå kan forventes å øke på sikt, selv om det nå har inntrådt forhold som medfører at vi fortsatt en periode muligens vil ha et lavt/moderat rentenivå. I utgangspunktet vil en økning på ett prosentpoeng innebære at årlige renteutgifter øker med ca. 3 millioner kr. Nannestad kommune er netto låntaker og rentebærende gjeld er mer en dobbelt så stor som rentebærende formue. Dette legger betydelige begrensninger på kommunens økonomiske handlemuligheter. Vi må dessverre konstatere at lånegjelden fortsatt vil være høy, da det i tiden fremover vil være nødvendig å foreta investeringer innen bl.a. skole, idrett og eldreomsorg.

Justering av kurs

Ut fra den rådende situasjon støtter Høyre og FrP i hovedsak rådmannens budsjett. Vi ønsker imidlertid å foreta enkelte justeringer for å prioritere områder som vi mener er svært viktige. I tillegg ønsker vi gjennom vårt budsjettforslag å gi rådmannen klare føringer for fremtidige forslag til budsjett/økonomiplan, for å kunne allokere ressurser til styrking av områdene oppvekst og omsorg. I dette arbeidet må brukeren og innbyggernes behov være premissleverandør for tjenestene, og gode interkommunale tjenester og private tjenestetilbydere kan være en del av løsningsrommet for styrking av egenproduksjonen innen de prioriterte områdene.

Vi ser med dette frem til en god budsjettdebatt.

Nannestad 06.12.2011

Tone J. Brekke
Fremskrittspartiet

Morten H. Soma
Høyre

Frigjøring av midler gjennom effektivisering/kostnadskutt

Nannestad kommune har en anstrengt økonomisk situasjon, selv om det har skjedd en positiv utvikling den senere tid. Vi har således nå et noe bedre utgangspunkt enn tidligere. Vi tror imidlertid det er et potensiale for videre ressursoptimalisering og reduksjon av kommunens utgifter. Dette vil bl.a. kunne skje ved rimeligere kjøp av varer og tjenester samt kontinuerlig økonomioppfølging. Vi tror at pågående ansettelser av innkjøper og controller vil kunne bidra betydelig i denne sammenheng.

Høyre og FrP ønsker på nåværende tidspunkt primært å fokusere på andre utgifter enn lønn. Vi mener at det gjennom en bevisst holding og med nevnte ansettelser bør være mulig å kutte slike utgifter allerede i neste års budsjett. Vi vil konkret foreslå at slike utgifter kuttes med 2 % innenfor de enkelte budsjettkapitlene, bortsett ifra 6.6 Overføring til kirken og andre trossamfunn. Av totale driftsutgifter på kr 607.395.000 vil andre utgifter enn lønn utgjøre kr 188.208.000. Dette innebærer at vi vil foreslå følgende innsparinger de aktuelle budsjettkapitlene:

- 100-Sentrale politiske styrings- og kontrollorganer: kr 37.600
- 120-Rådmannens stab: kr 676.240
- 200-Oppvekst og kultur: kr 1.459.180
- 300-Bistand og omsorg: kr 294.740
- 600-Teknisk: kr 1.296.400
- SUM: kr 3.764.160.

Vi ønsker å benytte disse midlene på prioriterte områder:

- Økt lærertetthet, vikarer, profesjonell leksehjelp: kr 1.505.664
- Bistand og omsorg: kr 1.505.664
- SLT-samarbeid: kr 752.832
- SUM: kr 3.764.160.

Begrunnelse for dette er presentert i det etterfølgende, der vi også har begrunnet en del av de andre forslagene vi ønsker å fremme i forbindelse med budsjettet for 2012 og økonomiplan for perioden 2012 – 2015.

Grunnskolen

Gjennomsnittlige poeng for elevene som går ut fra Nannestads grunnskoler er 36,9. Dette er dårligst av samtlige kommuner på Romerike. Gjennomsnittet i Akershus er 40,7 poeng. I følge Statistisk sentralbyrå (SSB) henger antall elever som fullfører videregående skole sterkt sammen med antall grunnskolepoeng. Mens 98 % av elevene på kullet som startet videregående i 2005 og som har 55 poeng eller mer har fullført videregående innen fem år, har bare 8 % av elevene med under 25 % poeng gjort det samme. Vi føler derfor at det er behov for en betydelig styrking av grunnskolen i Nannestad. Vi ønsker å prioritere lærertettheten og sikre at alle elever får gratis leksehjelp.

I ”*St.meld. nr. 31 (2007-2008) Kvalitet i skolen*” blir betydningen av styrket opplæring i fag, leksehjelp og daglig fysisk aktivitet fremhevet. Viktige målsettinger i skolen er økt læring, bedre trivsel og helse for alle elever, slik at skolen kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Et tilbud om leksehjelp skal bidra til at skolens rolle som verktøy for sosial utjevning blir styrket. Opplæringsloven § 13-7a og kapittel 1A i forskrift til opplæringsloven sikrer elever på 1.-4. trinn rett til gratis leksehjelp. Hvert år skal elevene få minimum en time i uken, og til sammen 8 timer i uken i løpet av disse fire årene. Vi mener at alle elever i grunnskolen i Nannestad, ikke bare 1.-4. trinn, bør sikres gratis leksehjelp.

Grunnskolene trenger økte lærerressurser for å kunne følge opp de gode intensjonene om "Tidlig satsning for elever i aldersgruppen 5/6 – 8/9 år" hva begynnende lese-, skrive- og matematikk-opplæring angår og intensivtrening. Da regjeringen tok bort støtten til "Tidlig inn"-prosjektet, ble midlene tatt fra mellomtrinnet. Det er viktig at vi styrker både småskoletrinnet og mellomtrinnet.

Opplæringsloven sier at alle elever har krav på tilpasset opplæring i alle fag og på alle trinn i grunnskolen (LK 06) uansett kunnskaps- og ferdighetsnivå. Dette henger sammen med skolens daglige drift i et overordnet pedagogisk perspektiv. Dagens minstetimetall og antall årsverk gir minimale og dårlige rammer for grunnskolenes daglige drift, noe rådmannen selv beskriver i sin økonomiplan. Dette er en indikasjon på at Nannestad kommune bryter dagens Opplæringslov og Kunnskapsløftets læringsintensjoner (LK06).

Vi mener at antall årsverk i hver grunnskole må styrkes, også fordi akutte vikarbehov daglig må dekkes opp ved skolene i forbindelse med sykdom/fravær og i forbindelse med etter- og videreutdanning i lærerstaben.

Høyre og FrP foreslår at lønnsmidler innen rammen for oppvekst og kultur styrkes med ca. 1,5 millioner kroner, jfr. punkt om effektivisering/kostnadskutt.

Bofellesskapet/sykehjemmet

Bofellesskapet, som pr. i dag er underlagt hjemmesykepleien, fungerer i dag som en "buffer" i forhold til etterspørselen etter sykehjemsplasser. Bofellesskapet har ikke fast bemanning på kveldstid. Mange av beboerne er hjelpetrengende og begynnende demente. Fravær av bemanning deler av døgnet og situasjonen forøvrig bidrar til å skape utrygghet hos en del av pasientene. Bofellesskapet fører til stor arbeidsbelastning for hjemmetjenestene. Samtidig er det problemer med å tilfredsstille behovet for sykehjemsplasser i kommunen.

Med denne bakgrunn mener vi at bofellesskapet bør integreres inn i det ordinære sykehjemmet, og at beboerne gis rettigheter og tilbud som en ordinær sykehjemsplass. Spesielt vil dette omfatte legetilsyn og permanent tilstedeværelse av sykepleiere/hjelpepleiere. Dette vil samtidig bidra til å avlaste hjemmesykepleien.

Høyre og FrP foreslår at lønnsmidler innen rammen for bistand og omsorg styrkes med ca. 1,5 millioner kroner, jfr. punkt om effektivisering/kostnadskutt.

SLT-samarbeid

SLT er forkortelsen for "Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak". SLT-modellen er en forpliktende samarbeidsmodell mellom kommune, politi og andre offentlige etater. I tillegg er ofte frivillige organisasjoner og næringsliv sentrale aktører. SLT handler om tverrfaglig og tverretatlig samarbeid for et bedre helhetlig oppvekstmiljø for barn, ungdom og deres familier. SLT-modellen har barn og ungdom som sin viktigste målgruppe, og har som formål å koordinere, målrette og øke effektiviteten i den forebyggende innsatsen mot kriminalitet i nærmiljøet. SLT skal identifisere problemområder og utfordringer kommunen har i forhold til barn og unge i feresonen og iverksette tiltak overfor dem. Dette handler også om trygge lokalsamfunn og er dessuten en del av kommunens folkehelsearbeid

Vi mener å registrere økt narkotikamisbruk blant barn og unge i Nannestad. Dette er en alvorlig trend som må stoppes og snus. SLT-samarbeidet i kommunen må intensiveres for å demme opp for dette. For å få til dette forutsettes at det bevilges midler som øremerkes til forebyggende arbeid opp mot barn og unge.

Høyre og FrP foreslår budsjettet for oppvekst og omsorg med ca. 750.000 kroner, jfr. punkt om effektivisering/kostnadskutt.

Ungdomsklubben

I høst hørte vi at ildsjelene som har drevet ungdomsklubben ikke makter å videreføre sitt arbeid for de unge. I utgangspunktet blir derfor fritidsklubben lagt ned fra årsskiftet.

I Nannestad har vi, i likhet med det som er tilfelle andre steder, uorganisert ungdom som ikke føler at ordinære lag og foreninger gir et tilbud tilpasset deres behov. Hvis disse ungdommene ikke får et tilbud som passer dem, er det en betydelig risiko for at enkelte foretar seg ting som er til fare for både dem selv og samfunnet. Det er viktig at de får et tilbud som passer dem, slik at vi minimaliserer faren for at de faller utenfor. Ungdommen selv påpekte i forbindelse med at de i høst møtte kommunestyret, at klubben er viktig for å forebygge både hærverk og narkotikabruk.

Høyre og FrP mener at det er særdeles uheldig at vi står i fare for at ungdomsklubben blir lagt ned. Vi mener at uteteamet til kommunen, slik det er lagt opp i dag, ikke gir et tilstrekkelig tilbud til de aktuelle ungdommene. Selv om det kan se ut som om kommunen kommer på banen og kanskje vil sikre drift i en eller annen form, er det viktig at ikke tilbudet stopper midlertidig før det eventuelt kommer i gang igjen. I mellomtiden risikerer vi at flere av ungdommene foretar seg uheldige ting og at enkelte ikke kommer tilbake til ungdomsklubben igjen.

Vi mener derfor at Nannestad kommune må ta ansvaret for å drive ungdomsklubben videre, eller inngå samarbeid med private, slik at vi viderefører tilbudet om ungdomsklubb uten opphold. Vi mener også det er viktig å forsøke å utvide tilbudet. Klubben er nå åpen én kveld i uken, men vi tror at en med fordel kan utvide dette til minst to kvelder.

Midlene som skal til er relativt ubetydelige i forhold til den gevinsten dette fører til, både for ungdommene og samfunnet for øvrig.

Lag og foreninger

Jobben som frivillige utfører i ulike lag og foreninger i kommunen er av meget stor verdi. Vi mener det er svært uheldig at de frivilliges hovedoppgaver blir å skaffe midler til drift av aktivitetene. Deres innsats bør brukes på det frivillige arbeidet som kommer alle barn og unge til gode. Bl.a. bortfallet av tippemidler gjør at den økonomiske situasjonen for mange lag og foreninger er svært vanskelig. Tilskuddet til lag og foreninger i Nannestad er betydelig redusert i forhold til det som var tilfelle for noen år siden. Høyre og Frp ønsker derfor å øke dette tilskuddet til det nivået en hadde i 2007.

Konkurransesutsetting

Erfaring viser at konkurransesutsetting ofte vil kunne gi en besparelse på ca. 10-15 % av kostnadene. Vi mener derfor at det er viktig å få en oversikt over hvilke områder som kan være aktuelle for konkurransesutsetting.

For å kunne konkurransesutsette, er det viktig å utarbeide kvalitetsstandarder på kommunens tjenester. På denne måten vil man med letthet klare å behandle anbud basert både på kvalitet og pris.

Vi ønsker samtidig å presisere at konkurransesutsetting ikke er ensbetydende med at kommunen skiller ut virksomheter. Konkurransesutsetting kan, ved legging av rette premisser, virke stimulerende for ansatte og gi motivasjon for gode og rasjonelle driftsløsninger.

I vårt budsjettforslag har vi ikke lagt inn besparelser på konkurransesutsetting for deler av kommunens virksomheter. Dette vil vi ta endelig stilling til når vi får en oversikt over områder som kan være aktuelle for konkurransesutsetting.

Innkjøp av varer og tjenester

Vi tror at det er et betydelig potensiale for kostnadsreduksjon ved å ha fokus på innkjøp av varer og tjenester. Erfaring viser at rammeavtaler fordyrer enkelte innkjøp, ikke minst når det finnes lokale leverandører som leverer store volumer av aktuelle varer og tjenester. I noen tilfelle vil heller ikke innholdet i inngåtte avtaler være i tråd med bestillers behov.

For å sikre at inngåtte avtaler er hensiktsmessige og for å få en vurdering av om det er behov for å revidere disse og/eller om en bør ha muligheter for innkjøp utenom rammeavtaler der dette er hensiktsmessig, bør vi få en oversikt over kommunens ramme- og serviceavtaler, samt andre relevante avtaler. Oversikten skal inneholde både de avtalene som er inngått med ØRIK og eventuelle andre avtaler kommunen er bundet av. Oversikten legges til grunn for en vurdering av om avtalene som er inngått av ØRIK er kostnadseffektiv for Nannestad kommune. Rådmannen bes også å legge frem en vurdering av de øvrige avtalene Nannestad kommune benytter.

For å sikre god prosjektgjennomføring, må det videre settes fokus på innkjøp og økonomioppfølging for prosjektene.

Kommunal forvaltning – fellesløsninger med andre kommuner

Utviklingen i kommunal forvaltning er i kontinuerlig endring, med økt sakskompleksitet og hvor behovet for sterkere krav til bredde-, dybde- og fagkompetanse anskueliggjøres. Sammen med økt behov for innføring av digitale tjenester vil man oppleve en mer robust og effektiv informasjonsflyt i saksbehandlingen. Tjenesteområdets tilsatte uttrykker ofte også behov for større fagmiljøer, og det er naturlig at man ser mot ØRU / ØRU-VEST som samarbeidsarena. Vi mener at det som et grunnlag for videre arbeid innen dette området bør legges frem en oversikt over fagtunge og små tjenesteområder som har et potensiale for interkommunal tjenesteleveranse med utgangspunkt i brukernes behov

Med denne bakgrunn vil Høyre og FrP foreslå følgende endringer/tillegg i rådmannens forslag til budsjett:

Nr	Endringsforslag/tillegg
1	<p>Det foretas følgende innsparinger av andre utgifter enn lønn:</p> <ul style="list-style-type: none">• 100-Sentrale politiske styrings- og kontrollorganer: kr 37.600• 120-Rådmannens stab: kr 676.240• 200-Oppvekst og kultur: kr 1.459.180• 300-Bistand og omsorg: kr 294.740• 600-Teknisk: kr 1.296.400• SUM: kr 3.764.160. <p>Midlene benyttes på følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Økt lærertetthet, vikarer, profesjonell leksehjelp: kr 1.505.664 (Ansv.omr. 100)• Lønn bistand og omsorg: kr 1.505.664 (Ansv.omr.300)• SLT-samarbeid: kr 752.832 (Ansv.omr. 200)• SUM: kr 3.764.160.
2	Rådmannen skal for budsjett og økonomiplan for perioden 2013 – 2015 legge frem budsjettforslag med et netto driftsresultat på minimum 3 % av driftsinntektene.
3	Det skal ikke innføres eiendomskatt i planperioden 2012 – 2015.

4	Nannestadskolen bør ha en lærertetthet på linje med Akershus-gjennomsnitt. Derfor ber kommunestyret om at rådmannen innarbeider dette i økonomiplan for 2012 – 2015, slik at dette blir gjeldende fra 2013.
5	Det må sikres at ungdomsklubben i Nannestad ikke blir lagt ned ved årsskiftet, verken midlertidig eller permanent. Rådmannen bes om å iverksette nødvendige tiltak.
6	Det bevilges samme beløp som i 2007 til lag og foreninger.
7	Det skal vurderes konkurranseutsetting av tjenester, både tjenester underlagt privat og kommunal drift / styring. Kommunestyret ber rådmannen om å fremlegge en oversikt over hvilke tjenester som kan konkurranseutsettes så snart som mulig i 2012, dog ikke senere enn kommunestyremøtet i juni 2012.
8	Rådmannen bes om å legge frem en oversikt over alle kommunens eiendommer, både bygningsmasse og arealer for øvrig. Oversikten skal innholde areal, verdi, bruksområde og plan for fremtidig bruk. Frist for fremleggelse er kommunestyrets møte mai 2012.
9	Det vurderes om gamle Løkens kole kan benyttes som objekt for GRIB slik at kostnaden på kr 700 000,- kan reduseres betydelig.
10	Innen mars 2012 legges det frem en oversikt over kommunens ramme- og serviceavtaler, samt andre relevante avtaler, for å avklare om avtalene er hensiktsmessige. Det vurderes om bruk av rammeavtaler fordyrer innkjøpene av enkelte varer. Rutinene for anvisning av fakturaer og kontering gjennomgås med tanke på forbedring (kvalitetssikring). Det gjennomføres en intern revisjon av bruken av rammeavtalene (kontroll med bruken av firmaene vi har avtaler med). Det gjennomføres en intern revisjon av fakturaer knyttet til områder det er inngått rammeavtale på.
11	Rådmannen bes om å utarbeide en sak med oversikt over fagtunge og små tjenesteområder som har et potensiale for interkommunal tjenesteleveranse med utgangspunkt i brukernes behov